

الدَّرْسُ الرَّابِعُ

درس چهارم

اَلْمُعْجَم (۲۸ کلمه جدید)

فَقَدَ : از دست داد
(مضارع : يَفْقِدُ)
مُحَاوَلَة : تلاش کردن
مَضَى : گذشت
(مضارع : يَمْضِي)
مَطَرٌ : باران « جمع : أَمْطَار »
مُواصَلَة : ادامه دادن
مِياه : آب ها « مفرد : ماء »
نَبَات : گیاه « جمع : نَبَاتَات »
نَزَلَ : پایین آمد (مضارع : يَنْزِلُ)
وَقَعَ : اتفاق افتاد، افتاد
وَلَوْ : اگرچه (وَ لَوْ بِالصَّيْنِ :
اگرچه در چین باشد)

جَامِعَة : دانشگاه
حَرْب : جنگ « حَرَبِيَّة : جنگی »
دُخَان : دود
رَجَاء : امید
رياح : باده ها « مفرد : رِيح »
شَبَاب : جوانان « مفرد : شاب »
دوره جوانی
صَرَخَ : فریاد زد (مضارع : يَصْرُخُ)
الصَّيْن : چین
ظَهَرَ : آشکار شد (مضارع : يَظْهَرُ)
عَصَفَ : وزید
(مضارع : يَعْصِفُ)
فَرَجَ : گشایش، رهایی از سختی

أَبْحَاث : پژوهش ها
« مفرد : بَحْث »
إِحْتَرَقَ : آتش گرفت
(مضارع : يَحْتَرِقُ)
أَدَاء : به جا آوردن، انجام دادن
إِذْ : آن گاه
أَصَابَ : برخورد کرد
(مضارع : يُصِيبُ)
أَفْرِقَة : تیم ها، گروه ها
« مفرد : فَرِيق »
إِنْكَسَرَ : شکسته شد
(مضارع : يَنْكَسِرُ)
بَعْتَة : ناگهان

صبر کنید گشایش است

این حکایت چهل سال پیش در کشوری اتفاق افتاده است، دوازده دانشجو از دانشجویان دانشگاه همراه استادشان برای تهیه پژوهش هایی درباره ماهی ها به سفری علمی رفتند. آب های دریا آرام بود، ناگهان ابری در آسمان آشکار شد پس باد شدیدی وزید و دریا موج شد.

پس کشتی آنها به صخره ای برخورد کرد؛ پس ترسیدند؛ کشتی اندکی تَرَک برداشت اما غرق نشد.

هنگامی که به یک جزیره ناشناخته رسیدند، بسیار خوشحال شدند و پروردگارشان را شکر کردند و در آنجا پیاده شدند.

دو روز گذشت و کسی را در جزیره پیدا نکردند و کسی برای نجاتشان نیامد، استادشان به آنها گفت: «ای جوانان، شما باید تلاش کنید. سخنم را گوش کنید و به آن عمل کنید؛ مثل این که چیزی نشده است، باید پژوهش هایتان را ادامه دهید.»

سپس آنها را به چهار گروه تقسیم کرد و به گروه اول گفت: «ای دانشجویان، دنبال صیدی بگردید و هیزم جمع کنید.»

و به گروه دوم گفت: «ای دو دانشجو(پسر) بعضی از چیزهای ضروری را از کشتی بیاورید.» و به گروه سوم گفت: «ای دختران دانشجو، غذایی برایمان بپزید.»

و به گروه چهارم گفت: «شما دو دانشجوی دختر، دنبال مواد غذایی بگردید.»

سپس به همگی گفت: «صبر کنید، زیرا خدا با صبر کنندگان است.» یک هفته گذشت. در روزی از روزها باران شدیدی بارید و رعد و برق به کشتی آنها برخورد کرد و کشتی سوخت. دانشجویان گفتند: «هیچ امیدی به نجات ما نیست.» پس استاد این آیه را خواند: «ای کسانی که ایمان آوردید صبر پیشه کنید.»

دانشجویان ناراحت شدند و گفتند: «کشتیمان را از دست دادیم.» و بعد از به جا آوردن نماز و دعا یکی از آنها ناگهان فریاد زد:

«ای همکلاسی‌های من(پسر) نگاه کنید. ای هم کلاسی‌ها من (دختر) نگاه کنید. آن کشتی جنگی به ما نزدیک می‌شود»

کشتی جنگی به آنها نزدیک شد و سربازان از آن پیاده شدند. دانشجویان خوشحال شدند و از سربازان پرسیدند:

«چگونه جای ما را پیدا کردید؟»

سربازان جواب دادند: «دودی را از دور دیدیم. پس آمدیم و شما را مشاهده کردیم.»

✍ با توجه به متن درس گزینه درست و نادرست را معلوم کنید.

درست نادرست

۱. ذَهَبَ الطُّلَابُ إِلَى هَذِهِ السَّفَرَةِ لِتَهْيِئَةِ أَبْحَاثٍ عَنِ النَّبَاتِ. ☒ درست ☐ نادرست
۲. مَا وَجَدَ الطُّلَابُ إِنْسَانًا غَيْرَهُمْ فِي الْجَزِيرَةِ. ☐ درست ☒ نادرست
۳. عَشْرَةُ طُلَّابٍ كَانُوا فِي السَّفَرَةِ الْعِلْمِيَّةِ. ☒ درست ☐ نادرست
۴. كَانَتْ مِيَاهُ الْبَحْرِ هَادِئَةً فِي الْبِدَايَةِ. ☐ درست ☒ نادرست
۵. وَقَعَتْ هَذِهِ الْحِكَايَةُ قَبْلَ سَنَتَيْنِ. ☒ درست ☐ نادرست

فِعْلُ الْأَمْرِ (۲) (يا أولادُ، افعلوا)، (يا بناتُ، افعلن)

(يا ولدانِ، افعلَا)، (يا بنتانِ، افعلَا)

رَجَاءُ، اجْلِسْنَ هُنَاكَ.

..... لطفاً اینجا بنشینید.

رَجَاءُ، انْزِلُوا مِنَ الْحَافِلَةِ.

..... لطفاً از اتوبوس پایین بیایید.

إِبْحَثَا عَنِ الْجَوَابِ فِي الْكِتَابِ.

..... جواب را در کتاب جستجو کنید.

إِبْحَثَا عَنِ الْجَوَابِ فِي الْكِتَابِ.

..... جواب را در کتاب جستجو کنید.

بدانیم

در این درس با فعل امر آشنا می‌شوید. به فرق میان فعل مضارع و امر توجه کنید و ترجمه آنها را بیاموزید.

شخص	فعل مضارع	فعل امر
	تَفْعَلُونَ	إِفْعَلُوا
	تَفْعَلْنَ	إِفْعَلْنَ
	تَفْعَلَانِ	إِفْعَلَا
		انجام بدهید.

فرق «فعل مضارع» و «فعل امر» را بیابید.

فعل مضارع	فعل امر	فعل مضارع	فعل امر
تَرْحَمُونَ: رحم می‌کنید	ارْحَمُوا: رحم کنید	تَضَعْنَ: بالا می‌آید	اصْعَدْنَ: بالا بیاید
تَنْزِلَانِ: پایین می‌آید	انْزِلَا: پایین بیاید	تَقْبَلَانِ: می‌پذیرید	اقْبَلَا: بپذیرید
تَشْكُرُونَ: تشکر می‌کنید	اشْكُرُوا: تشکر کنید	تَرْسُمْنَ: نقاشی می‌کنید	ارْسُمْنَ: نقاشی کنید

ترجمه کنید.

إِقْبَلِ الْكَلَامَ الْحَقَّ.	سخن حق را بپذیر.	ارْسُمِي صُورَةَ الشَّهِيدِ.	عکس شهید را رسم کن.
اغْسِلَا أَيْدِيَكُمَا قَبْلَ الْغَدَاءِ.	دستانتان را قبل از غذا بشوید	اُسْجُدَا لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.	برای خداوند، پروردگار جهانیان سجده کنید.
اُذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ	نعمت خدا را بر خود یاد کنید.	اهْرُبْنَ مِنْ جَلِيسَاتِ السَّوِّءِ.	از هم‌نشینان بد دوری کنید

التَّمارين

التَّمرينُ الأوَّلُ

● توضیحات زیر مربوط به کدام واژه جدید از درس است؟

۱. بلادٌ كَبِيرَةٌ جَدًّا فِي شَرْقِ آسِيا.
کشور بسیار بزرگ در شرق آسیا
۲. إِدَامَةُ الْعَمَلِ وَالِاسْتِمْرَارُ عَلَيْهِ.
ادامه کار و استمرار آن
۳. شَيْءٌ ضَرُورِيٌّ لِلْحَيَاةِ، نَشْرَبُهُ وَلَا لَوْنَ لَهُ.
برای زندگی ضروری است و هیچ رنگی ندارد.
۴. يُدْرَسُ فِيهَا الْأُسْتَاذُ وَ يَتَخَرَّجُ مِنْهَا الطُّلَّابُ.
استاد در آنجا درس می دهد و دانشجویان از آن فارغ التحصیل می شوند.
۵. الَّذِينَ وَصَلُوا إِلَى سِنِّ الْبُلُوغِ وَ لَيْسُوا أَطْفَالًا.
کسانی که به سن بلوغ رسیدند و بچه نیستند.
۶. مَجْمُوعَةٌ مِنَ الرِّيَاضِيِّينَ أَوْ جَمَاعَةٌ مِنَ الزُّمَلَاءِ فِي الْعَمَلِ.
مجموعه ای از ورزشکاران یا مجموعه ای از هم کلاسی ها در کار.

.....الصين

چین

.....مواصله

ادامه دادن

.....ماء

آب

.....جامعه

دانشگاه

.....شباب

جوانان

.....فريق

تیم

التَّمرينُ الثاني

● جمله های زیر را با توجه به تصویر ترجمه کنید.

يا صَدِيقائي، رَجَاءٌ أُخْرِجُوا مِنَ الصَّفِّ. يا صَدِيقاتي، رَجَاءٌ أُخْرِجْنَ مِنَ الْمَكْتَبَةِ.

.....ای دوستانم، لطفاً از کلاس خارج شوید. ای دوستانم، لطفاً از کتابخانه خارج شوید

یا صَدِیقَتانِ، اُکْتُبَا جَوَابَ السُّؤَالِینِ.

ای دوستان، جواب این دو سوال را بنویسید.

یا صَدِیقانِ، اِحْمِلَا هَذِهِ الْمِنْصَدَةَ.

ای دوستان، این میز را ببرید.

التَّمْرِینُ الثَّالِثُ

● آیات شریفه زیر را ترجمه سپس فعل‌های امر را معلوم کنید.

۱. ﴿رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي﴾ القصص ۱۶

پروردگارا قطعاً من به خودم ستم کردم پس مرا ببخش.

۲. قَالَ اللَّهُ لِمُوسَى وَهَارُونَ ﴿إِذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ﴾ طه ۴۳

خدا، به موسی و هارون گفت: به سوی فرعون بروید.

۳. ﴿رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ﴾ المؤمنون ۱۱۸

پروردگارا ببخش و رحم کن و تو بهترین رحم‌کنندگان.

۴. ﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا﴾ البقرة ۳۴

و آن گاه که فرشتگان گفتیم: به آدم سجده کنید پس سجده کردند.

۵. ﴿... اِعْمَلُوا صَالِحاً إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾ المؤمنون ۵۱

عمل صالح انجام دهید همانا من به آنچه انجام می‌دهید دانا هستم.

التَّمْرِينُ الرَّابِعُ

● جمله‌های عربی را به فارسی ترجمه کنید و بنویسید چرا ترجمه فارسی یکی است؟

جمله عربی	ترجمه فارسی	چرا ترجمه یکی است؟
يا طُلَّابُ، اُنْظُرُوا إِلَى نُزُولِ الْمَطَرِ. يا طَالِبَاتُ، اُنْظُرْنَ إِلَى نُزُولِ الْمَطَرِ.		
يا طَالِبَانِ، اِبْسَا مَلَابِسَ مُنَاسِبَةً. يا طَالِبَتَانِ، اِبْسَا مَلَابِسَ مُنَاسِبَةً.		

التَّمْرِينُ الْخَامِسُ

● هر کلمه را به توضیح مناسب آن وصل کنید. «یک کلمه اضافه است.»

۱. قاطِعُ الرَّحِمِ
جدا کننده فامیل	مَكَانٌ لِلتَّعْلِيمِ الْعَالِيِّ بَعْدَ الْمَدْرَسَةِ.
محل تحصیلات عالی بعد از مدرسه
۲. الْمُواصَلَةُ
ادامه دادن	هُوَ الَّذِي لَا يَذْهَبُ لِمَازِيَةِ أَقْرَبَائِهِ.
کسی که دیدرا نزدیکانش نمی‌رود
۳. الْجَامِعَةُ
دانشگاه	الْشَّيْءُ الَّذِي يَصْعَدُ مِنَ النَّارِ.
چیزی که از آتشی بالا می‌رود.
۴. الْحَطَبُ
هیزم	أَخْشَابٌ مُنَاسِبَةٌ لِإِحْتِرَاقِ.
چوب‌های مناسب برای آتش زدن
۵. الدُّخَانُ
رود	حَلُّ الصُّعَابِ وَ الْمُشْكِلَاتِ.
حل سختی‌ها و مشکلات
۶. الْفَرْجُ
گشایش	

﴿ كَنْزُ الْحِكْمَةِ ﴾

● بخوانید و ترجمه کنید.

۱. لَا عَمَلَ كَالْتَّحْقِيقِ.

هیچ کاری مانند تحقیق نیست.

۲. أَلْعِلْمُ أَضْلُ كُلِّ خَيْرٍ وَالْجَهْلُ أَضْلُ كُلِّ شَرٍّ.

دانش ریشه هر خوبی و نادانی ریشه هر بدی است.

۳. أَطْلُبُوا الْعِلْمَ وَكُونُوا بِالصَّيْنِ فَإِنَّ طَلَبَ الْعِلْمِ فَرِيضَةٌ.

دانش را جستجو کنید. گرچه در چین باشد زیرا جستن دانش واجب است.

۴. خَيْرُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَعَ الْعِلْمِ وَشَرُّ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ مَعَ الْجَهْلِ^۱.

خیر دنیا و آخرت همراه دانش و بدی دنیا و آخرت همراه نادانی است.

۵. لَيْسَ الْعَاقِلُ مَنْ يَعْرِفُ الْخَيْرَ مِنَ الشَّرِّ وَلَكِنَّ الْعَاقِلَ مَنْ يَعْرِفُ خَيْرَ الشَّرِّينِ^۲.

دانا کسی نیست که خوبی را از بدی تشخیص دهد بلکه دانا کسی است که بهترین را از میان دو بد بشناسد.

جِدَارُ الصَّيْنِ

۱. الْحَدِيثُ الرَّابِعُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَبَاقِي الْأَحَادِيثِ مِنَ الْإِمَامِ عَلِيِّ عَلَيْهِ السَّلَامُ.

۲. خَيْرُ الشَّرِّينِ : بهترین از میان دو شر

تحقیق

- با استفاده از نرم‌افزار قرآن سه آیه را که حروف اصلی فعل‌های آنها «س م ع»، «خ ر ج» و «ذ ه ب» است بیابید.

سوره بقره = آیات ۷۵ - ۱۷ - ۲۳